

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Освітня програма	499 Локомотиви та локомотивне господарство
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	273 Залізничний транспорт

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

11.06.2021 р.

Справа № 0702/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 27 "Транспорт" у складі:

Самородов Вадим Борисович – головуєчий,
Andriy Goncharenko,
Савенко Ганна Миколаївна,
Очкасов Олександр Борисович,
Козіков Анатолій Вікторович,
Кириллова Олена Вікторівна,
Грицук Ігор Валерійович,
Yuriy Royko,
Volodymyr Bohomia,
Oleksandr Sidenko,
Каменєв Олександр Юрійович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	499
Назва ОП	Локомотиви та локомотивне господарство
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	273 Залізничний транспорт
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування GER

У цьому розділі GER надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо GER змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі ОПП сформульовані достатньо чітко і орієнтовані на розв'язання складних комплексних задач у сфері розроблення, проектування, виробництва, експлуатації та ремонту рухомого складу залізничного транспорту (локомотивів, вагонів, електро- і дизель-поїздів, рейкових автобусів), спираються на багаторічний досвід локомотивобудування в регіонів (Луганській області) та у цілому відповідають місії та стратегії ЗВО (СНУ ім. В. Даля), які зазначені як в окремому документі (Стратегія розвитку СНУ ім. В. Даля до 2030 р.), так і установчим документам закладу. Це підтверджується верифікацією відповідних документів, включаючи ОПП, Статут СНУ ім. В. Даля і т.д., а також їх узгодженістю із відомостями про СО та звітом ЕГ. GER погоджується з позицією ЕГ по підкритерію 1.1

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

З матеріалів акредитаційної справи вбачається, що до формування її цілей та ПРН, а також оцінювання їх змісту та відповідності реальним потребам стейкхолдерів залучалися представники виробничих підрозділів магістрального залізничного транспорту (двох локомотивних депо регіональної філії "Донецька залізниця" АТ "Укрзалізниця"), промислового транспорту (двох промислових підприємств Луганської обл.), здобувачів освіти та академічної спільноти. Усі наведені стейкхолдери надали свої позитивні висновки ОПП та її компонентам, а також свої побажання і рекомендації щодо її вдосконалення, які враховані ЗВО. Таким чином GER у цілому погоджується з позицією ЕГ по підкритерію 1.2, але водночас звертає увагу, що врахування потреб роботодавців щодо ОПП враховано тільки відповідно до відгуків експлуатаційних підприємств магістрального і промислового залізничного транспорту, у той час як цілі, ФК та ПРН програми орієнтовані також на виробництво, проектування і розроблення відповідних засобів рухомого складу залізничч. Таким чином, GER рекомендує розширити мережу роботодавців, у співпраці з якими в подальшому працювати над вдосконаленням ОПП, долучивши до неї представників проєктних і конструкторських організацій, а також виробничо-промислових підприємств у предметній галузі (Полтавське проєктно-конструкторсько-технологічне бюро по ремонту локомотивів, АТ "Дніпровський електровозобудівний завод", ПрАТ "Дніпровський тепловозоремонтний завод" і т.д.).

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОПП та її ПРН враховують тенденції розвитку залізничної галузі, орієнтуються на передовий досвід експлуатації, ТО і ремонту рухомого складу магістрального та промислового залізничного транспорту, враховують потреби галузі в цілому та місцевих підприємств із експлуатації та утримання рухомого складу зокрема. Крім того, вони спираються також на досвід реалізації аналогічних програм в Україні (УкрДУЗТ, ДНУЗТ ім. академіка В. Лазаряна) та за кордоном (Жилінський університет, Словаччина). Відповідно до результатів опитування роботодавців, близько 90% з них висловили зацікавленість у прийомі на роботу випускників ОПП, що свідчить про її актуальність та відповідність ПРН реальним потребам ринку праці. GER погоджується з позицією ЕГ щодо підкритерію 1.3, але водночас звертає увагу на доцільність розширення врахування міжнародного досвіду у сфері науково-практичної діяльності щодо виробництва, експлуатації та ремонту локомотивів серед передових країн

Європи і світу (ФРН, США, Франція і т.д.), зокрема - тягових засобів швидкісного і високошвидкісного рухомого складу.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Верифікація ОПП 2020 р. ухвалення дає підстави стверджувати про її відповідність вимогам стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 273 "Залізничний транспорт".

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

На підставі аналізу ОПП встановлено, що її обсяг складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам ч. 5 ст. 5 ЗУ "Про вищу освіту" та розділу III відповідного стандарту для освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти. Обсяг ОК, спрямованих на досягнення ЗК і ФК, визначених відповідним стандартом вищої освіти, складає 67 кредитів ЄКТС, що складає 74,4% загального обсягу ОПП (мінімальна вимога згідно зі стандартом - 35%). Таким чином, обсяг ОП цілком відповідає вимогам діючого законодавства та регулюючого стандарту для відповідного рівня вищої освіти, статусу ОПП та її спеціальності. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію 2.1.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОПП є чітко структурованим та диференційованим, а вклучені до його складу ОК становлять взаємопов'язану логічну систему, спрямовану на досягнення заявлених ЗК, ФК і ПРН. Аналіз змісту ОПП, матриць ЗК-ФК-ОК та ПРН-ОК, їх верифікація з наповненням ОК дає підставу стверджувати, що в сукупності ОК при дотриманні послідовності свого вивчення дозволяють досягти цілей ОПП та її ПРН. У цілому ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію 2.2, але водночас звертає увагу на певну логічну неузгодженість між назвою ОПП, її мети (цілей) та заявлених ПРН, а саме - назва ОПП, її ФК та ПРН спрямовані на виробничо-технологічну діяльність у сфері локомотивів і локомотивного господарства, у той час як мета охоплює майже всі види рухомого складу, включаючи вагони, рейкові автобуси та моторвагонний рухомий склад (МВРС). У цьому ж контексті ГЕР звертає увагу на надмірно широко заявлені в ОПП об'єкт вивчення, цілі навчання, орієнтацію і фокус ОПП та її інтегральну компетентність, які також охоплюють не тільки тяговий рухомий склад (ТРС), яким є локомотиви, але й інші його види, а в ряді випадків (об'єкт, цілі, інтегральна компетентність) - залізничний транспорт у цілому. ГЕР наголошує, що недоцільно копіювати відповідні складові ОПП з відповідного стандарту вищої освіти, натомість їх треба уточнювати і деталізувати, але таким чином, щоб вони не суперечили такому стандарту. Таким чином, ГЕР рекомендує ЗВО конкретизувати відповідні складові ОПП та призвести їх у відповідність до її назви і заявлених ФК та ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП та її ПРН орієнтовані на виконання технологічних і дослідницьких операцій у сфері розроблення, проектування, виробництва, експлуатації та ремонту локомотивів та інших видів ТРС, які є одними з основних технічних засобів залізничного транспорту. Отже ОПП відповідає предметній області спеціальності 273 "Залізничний транспорт", що встановлено ЕГ та верифіковано ГЕР.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Основною складовою формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів ОПП є вільний вибір навчальних дисциплін, обсяг яких складає 23 кредити ЄКТС, що становить 25,56% загального обсягу програми (необхідний мінімум згідно п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ "Про вищу освіту" складає 25%). Таким чином, ОПП за формальними ознаками відповідає вимогам діючого законодавства у сфері вищої освіти щодо реалізації права здобувачів на вільний вибір навчальних дисциплін. Опрацювання матеріалів справи щодо фактичного забезпечення права здобувачів на

реалізацію такого вибору дає підстави стверджувати про належне його забезпечення. ГЕР констатує позитивну практику ЗВО, в рамках якої реалізація вільного вибору дисциплін здійснюється із електронного кабінету студента, що відповідає сучасним тенденціям щодо діджиталізації освітнього процесу. Процедура вільного вибору навчальних дисциплін є чітко регламентованою відповідним положенням СНУ ім. В. Даля. Крім того, реалізація індивідуальної освітньої траєкторії додатково здійснюється в рамках як обов'язкових, так і вибіркових дисциплін шляхом участі здобувачів освіти у виборі тематик самостійних робіт, формуванні індивідуальних завдань до курсового і дипломного проектування та в інших аналогічних формах. Таким чином ГЕР констатує, що індивідуальна освітня траєкторія за ОПП поставлена на належному рівні, і погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОПП вимогам підкритерію 2.4.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Основним видом практичної підготовки здобувачів ОПП є проходження переддипломної практики загальним обсягом 7.2 кредити ЄКТС, яка реалізується наприкінці третього навчального семестру перед виходом на дипломне проектування студентів. Зазначена практика має необхідне навчально-методичне забезпечення (робочу програму, завдання та інші документи), в закладі освіти встановлені партнерські відносини з підприємствами, які заявлені як бази практики (на момент акредитації, що проводиться вперше, практика ще не проводилася). З боку ЕГ встановлено, що недоліком організації практичної підготовки є затарілість навчальної літератури у програмі практики (80-х і 90-х років), а також відсутність належного переліку рекомендованих баз практики та відповідна обмеженість з боку здобувачів щодо реалізації їх вибору, з чим ГЕР погоджується та разом з ЕГ рекомендує актуалізувати відповідні аспекти навчально-практичної підготовки. У цілому ж ЕГ і ГЕР констатують відповідність ОПП заданому підкритерію з несуттєвими недоліками.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Набуття здобувачами ОПП соціальних навичок передбачено в ряді обов'язкових («Основи педагогіки вищої школи», «Методологія та організація наукових досліджень» «Цивільний захист», «Іноземна мова») та вибіркових дисциплін («Інформаційні технології в управлінській та науковій діяльності»), а також під час участі в наукових і соціальних заходах (бесідах, олімпіадах, тренінгах, конференціях тощо). ЕГ встановлено відповідність ОПП даному підкритерію, з чим ГЕР повністю погоджується.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

У відомостях про СО та у звіті ЕГ зазначено, що професійний стандарт, який відповідає заявленій кваліфікації ОПП на даний час відсутній, а при формуванні змісту ОПП та визначенні її ПРН використовувались кваліфікаційні вимоги та характеристики керівних посад відповідно до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 66 «Залізничний транспорт і метрополітен», затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 20.05.2016 р. № 181. Але на це ГЕР звертає увагу, що наказом Мінекономіки України від 21.12.2020 р. № 2699 було затверджено професійний стандарт "Начальник структурного підрозділу локомотивного, моторвагонного депо)", що розміщено за посиланням <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=64dddefb-cbea-4e3b-9222-2cb74092c7f7>. ГЕР наголошує, що ОПП орієнтується, серед іншого, на підготовку фахівців для керівних посад у галузі локомотивного господарства, до яких відноситься начальник локомотивного (моторвагонного) депо, а сам зазначений стандарт у розділах щодо кваліфікаційних вимог та підвищення кваліфікації орієнтується саме на вищу освіту другого (магістерського) рівня вищої освіти за відповідною спеціалізацією спеціальності 273 "Залізничний транспорт". Тому фактично професійний стандарт, відповідний кваліфікації ОПП, на момент підготовки до її акредитації вже був запроваджений. Аналіз змісту ОПП та професійного стандарту і їх порівняння дають при цьому підстави вважати, що заявлені у стандарті вимоги до професії та пов'язані з нею компетентності в цілому узгоджуються з ФК і ПРН, заявленими в ОПП, а також зі змістом її фахово-орієнтованих ОК. Тому ГЕР констатує відповідність ОПП даному підкритерію. Разом з тим ГЕР рекомендує закладу освіти більш ретельно слідкувати за оновленням відповідних професійних стандартів на спеціальній сторінці Мінекономіки (<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&isSpecial=True&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>) та проектами професійних стандартів у залізничній галузі, що виставляються на громадське обговорення на офіційному сайті Організації роботодавців "Галузеве об'єднання працівників залізничного транспорту "Федерація залізничників України".

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ЕГ встановлено і доведено, що обсяг ОК та їх розподіл за видами занять є логічним і збалансованим. Позитивною практикою ОПП є організація регулярного зворотнього зв'язку між учасниками освітнього процесу, які шляхом анкетування мають можливість оцінки реального навантаження на себе, його рівня й збалансованості, та, таким чином, забезпечувати необхідні коригуючі дії щодо оптимізації та раціоналізації фактичного навантаження. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по цьому підкритерію.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма здобуття вищої освіти за ОПП не провадиться, але при цьому вона запроваджена і належним чином регламентована відповідним положенням в самому ЗВО. Враховуючи позитивний досвід реалізації дуальної освіти на інших ОП СНУ ім. В. Даля, а також заявлену з боку гаранта ОПП, її НПП і роботодавців готовність запровадження такої форми в рамках ОПП, ГЕР рекомендує закладу опрацювати таку можливість при подальшому розвитку програми.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

У цілому правила прийому в ЗВО у цілому та на ОНП зокрема є чіткими, зрозумілими і належним чином опублікованими на офіційному сайті СНУ ім. В. Даля. Вони не містять дискримінаційних положень та відповідають діючому законодавству та актуальним нормативним вимогам МОН України. Разом з тим ЕГ зазначено, що методика підрахунку зведеного конкурсного балу за результатами вступних випробувань на ОНП міститься не в основному тексті програми, а в додатку, що дещо ускладнює її сприйняття. Тому ЕГ і ГЕР рекомендують перенести відповідну методику в основний текст правил прийому.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за ОПП формуються за участі гаранта програми та НПП провідної кафедри, на базі якої програма реалізується. Відповідним колективом, який переглядає зазначені правила щорічно, запроваджено фахове випробування по ряду технічних дисциплін, що є базовими для успішного засвоєння ОПП. Таким чином ЕГ і ГЕР приходять до висновку про належне врахування правилами прийому на навчання за ОНП особливостей самої програми.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В СНУ ім. В. Даля належним чином регламентовані чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, що визначені Положенням про академічну мобільність закладу. Зазначене положення відповідає сучасним європейським вимогам та є доступним і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Враховуючи, що за ОПП передбачається в цьому році перший випуск магістрів ОПП, випадків застосування таких правил для здобувачів ОПП не спостерігалось. Тому ГЕР, погоджуючись з позицією ЕГ по цьому підкритерію, додатково рекомендує ЗВО інтенсифікувати академічну мобільність серед студентів більш ранніх років навчання.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У СНУ ім. В. Даля запроваджено і опубліковано чітке й зрозуміле Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ встановлено належну доступність та зрозумілість цього Положення для всіх учасників освітнього процесу. Фактів його застосування з боку ЕГ під час акредитаційної експертизи не встановлено для здобувачів ОПП. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по зазначеному підкритерію.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми і методи навчання за ОПП передбачають використання різних видів навчальних занять, самостійної роботи та базуються на використанні інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання. Освітній процес та форми його реалізації чітко регламентовані в СНУ ім. В. Даля відповідним положенням. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН ОПП надається здобувачам освіти та інших учасникам освітнього процесу через силабуси, особисті сторінки на порталі "Електронний університет", систему дистанційного навчання тощо. ЕГ встановлено достатній рівень обізнаності учасників освітнього процесу щодо змісту ОПП, що верифіковано та підтверджується при аналізі справи в ГЕР.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень у рамках ОПП здійснюється через запровадження дослідницьких ОК, залучення здобувачів освіти до наукової роботи випускової кафедри, їх участь у виконанні НДР тощо. Необхідні фактичні дані були виявлені та встановлені ЕГ, верифіковані ГЕР, як погоджується з позицією ЕГ щодо цього підкритерію.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП, задіяні в реалізації ОПП, регулярно оновлюють зміст свої ОК, переважно за рахунок власного наукового досвіду, переважно - виконання галузевих НДР, а також аналізу роботи установ, підприємств і організації у предметній галузі. ЕГ встановила відповідність ОПП цьому підкритерію, з чим ГЕР погоджується. Разом з тим ГЕР звертає увагу на доцільність розширення міжнародного досвіду, в т.ч. врахування сучасних іноземних практик, під час подальшого вдосконалення ОПП.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізації освітньої діяльності та наукових досліджень у рамках ОПП координуються через окремий спеціальний підрозділ СНУ ім. В. Даля. ЕГ встановлені фактичні дані щодо участі здобувачів освіти в міжнародних освітніх проєктах, зокрема відповідних конкурсах. Разом з тим ЕГ встановлено, що залучення здобувачів вищої освіти за ОП до програм міжнародної академічної мобільності реалізується неповною мірою, на підставі чого рекомендовано ЕГ більше залучати здобувачів вищої освіти до програм обміну студентами з вітчизняними та закордонними закладами освіти (за умови вільного пересування здобувачів та викладачів), з чим ГЕР повністю погоджується.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів, що застосовуються до здобувачів ОПП, є чіткими, зрозумілими, опублікованими в силабусах навчальних дисциплін та окремо доведеними до здобувачів з боку НПП. Усі вони узгоджуються з внутрішніми документами СНУ ім. В. Даля, зокрема з Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля та Положенням про організацію контрольних заходів та атестацію здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання в СНУ ім. В. Даля. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 273 "Залізничний транспорт" передбачається проведення атестації у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) та публічного захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ було встановлено, що навчальним планом за даною ОПП передбачено атестацію лише у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, але це пов'язано з тим, що з боку МОН України наразі не затверджено програму ЄДКІ, тому ЕГ і ГЕР прийшли до висновку про відповідність форму атестації здобувачів наявному стандарту вищої освіти з урахуванням фактичного стану пов'язаної нормативної бази МОН.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Положенням про організацію освітнього процесу СНУ ім. В. Даля та іншими документами ЗВО передбачено чіткі засоби і правила проведення контрольних заходів, виключення суб'єктивізму екзаменаторів та оскарження результатів атестації здобувачів, що встановлено ЕГ і верифіковано ГЕР, яка погоджується з відповідністю ОПП даному підкритерію.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В ЗВО запроваджені належні документи і заходи, які забезпечують дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм і правил академічної доброчесності. Студентська навчальна звітність, зокрема, проходить перевірку на текстові запозичення. Культура академічної доброчесності належним чином культивується під час навчальних занять і цільових заходів (зокрема, кураторських годин). ГЕР погоджується з позицією ЗВО щодо підкритерію.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладачі кафедр, які провадять освітню діяльність за ОПП, відповідають встановленим вимогам щодо рівня своєї академічної та/або професійної кваліфікації у контексті наявних наукових ступенів, вчених звань, опублікованих праць, досвіду роботи тощо. ЕГ встановила відповідні дані на підставі аналізу зведеної таблиці щодо викладачів, аналізу їх профілів та інших фактичних даних. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо даного підкритерію.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного добору викладачів у СНУ ім. В. Даля є чітко регламентованими, багатоступеневими та базуються на принципах рівності й змагальності претендентів. Крайній конкурсний добір викладачів відбувся у 2020 р., тому його результати є актуальними щодо сучасних вимог провадження освітньої діяльності. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо підкритерію.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці - переважно представники підприємств залізничного транспорту - залучаються до організації та реалізації освітнього процесу, переважно у вигляді участі в розробленні, періодичному перегляді та рецензуванні ОПП та її компонент, а також проведенні екскурсій, круглих столів та інших цільових заходів для здобувачів освіти. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Залучення професіоналів-практиків та експертів галузі здійснюється в рамках участі в екзаменаційних комісіях, проведенні бесід зі здобувачами та проведення ряду аудиторних занять, що встановлено ЕГ. ГЕР і ЕГ при цьому рекомендують інтенсифікувати залучення роботодавців до проведення лекційних занять.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Через програми стажування та інших форм підвищення кваліфікації, сприяння участі в міжнародних заходах, публікації наукових досягнень у виданнях, індексованих міжнародними наукометричними базами і т.д. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОПП. При цьому ЕГ рекомендує викладачам ОПП після закінчення карантину інтенсифікувати міжнародне (іноземне) стажування, з чим ГЕР повністю погоджується.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Через регламентовану систему матеріальних і моральних заохочень, визнання наукових і педагогічних здобутків, участь у різних конкурсах ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності, що встановлено ЕГ і верифіковано ГЕР, яка погоджується з позицією ЕГ по даному підкритерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

З матеріалів справи, наданих відомостей про матеріально-технічну базу, бібліотеку, навчально-методичне забезпечення та інших фактичних даних впливає висновок про достатність фінансових і матеріально-технічних ресурсів для провадження освітньої діяльності за ОПП та досягнення заявлених нею цілей і ПРН. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо цього підкритерію.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Через очні та/або дистанційні засоби здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу надається своєчасний та безоплатний доступ до необхідних матеріальних ресурсів для провадження освітньої діяльності за ОПП. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Побутові умови, середовище навчання, матеріальні ресурси та інші складові освітнього процесу є в достатній мірі такими, що забезпечують життя і здоров'я здобувачів освіти, і можуть задовольнити їх освітні потреби та інтереси. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо цього підкритерію.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

В закладі належним чином організовані різні види підтримки здобувачів освіти через профспількові органи, психологічну службу, юридичну клініку, підрозділ із сприяння працевлаштуванню тощо. ГЕР погоджується зі позицією ЕГ щодо підкритерію. Разом з тим ЕГ звернула увагу на доцільність запровадження консультаційних робочих місць на базі випускової кафедри, з чим ГЕР також погоджується.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Інфраструктура СНУ ім. В. Даля обладнана необхідними засобами (пандусами), для осіб з індивідуальними освітніми потребами передбачена можливість реалізації індивідуальних підходів до організації освітнього процесу, зокрема - у формі індивідуального навчального плану. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо підкритерію.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В закладі запроваджено власну антикорупційну програму та інші нормативні документи, які спрямовані на запобігання і врегулювання зловживанням, домоганням, дискримінації та конфліктним ситуаціям. Всі вони знаходяться у відкритому доступі та доведені до відома усім учасникам освітнього процесу. ГЕР погоджується з позицією ЕГ щодо відповідності ОПП даному підкритерію.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Правила розроблення, затвердження та моніторингу і періодичного перегляду ОПП реалізуються в рамках Положенням про освітні програми СНУ ім. В.Даля. На підставі опрацювання матеріалів ОПП, її НП, протоколів засідання кафедр та інших фактичних даних з боку ЕГ встановлено дотримання з боку закладу відповідних правил, з чим ГЕР повністю погоджується.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Участь здобувачів освіти у періодичному перегляді та коригуванні ОПП реалізується через їх діяльність у складі вченої ради СНУ ім. В. Даля та його підрозділів, навчально-методичних комісіях, органах студентського самоврядування, а також через систематичні електронні опитування. ЕГ встановило фактичні дані реального залучення здобувачів освіти до процедур забезпечення якості ОПП, що верифіковано та підтверджується ГЕР.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені як партнери до періодичного перегляду ОПП у вигляді внесення своїх пропозицій до її змісту (які враховуються), а також надання щодо програми своїх відгуків та рецензій, що встановлено і доведено ЕГ. Водночас ГЕР звертає увагу на переважно регіональний рівень залучення роботодавців до процедур забезпечення якості ОПП (підприємства Донецької залізниці та місцевого промислового транспорту). Тому ГЕР додатково рекомендує розширити географію співпраці з основними роботодавцями, а також їх об'єднаннями, зокрема - Організацією роботодавців "Галузеве об'єднання підприємств залізничного транспорту "Федерація залізничників України".

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У ЗВО в цілому та на випусковій кафедрі ОПП зокрема запроваджена система відслідковування кар'єрного шляху випускників, для чого в складі університету функціонує спеціальний підрозділ - Центр розвитку кар'єри. ЕГ рекомендувала закладу додатково систематизувати періодичні опитування випускників програми щодо їх кар'єрного зростання та наявних проблем, з чим ГЕР погоджується та додатково рекомендує застосувати для цього наявні в СНУ ім. В. Даля інформаційно-комунікаційні системи.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У СНУ ім. В. Даля запроваджено ряд внутрішніх документів, які регламентують політику реагування на недоліки в освітніх програмах і яких послідовно достримуються випускова кафедра, на якій провадиться ОПП. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по цьому підкритерію.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП "Локомотиви і локомотивне господарство" проходить акредитацію вперше, але при цьому при її вдосконаленні враховані результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що були застосовані для інших ОП. Зокрема, Одним з крайніх було прийнято до уваги зауваження акредитаційної експертизи освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» в СНУ ім. В.Даля враховувати під час конкурсного відбору викладачів їх професійну активність згідно з п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Відповідні зміни були внесені до Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СНУ ім. В. Даля та укладання з ними трудових договорів (контрактів).

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Серед усі учасників освітнього процесу активно культивується належна культура якості освіти, яка поставлена за основу провадження освітньої і наукової діяльності на ОПП. Значна частина представників СНУ ім. В. Даля є сертифікованими експертами Національного агентства, з числа яких у ЗВО діє постійний дорадчий колегіальний орган, що сприяє донесенню до всіх учасників освітнього процесу актуальних трендів у сфері якості освіти. ЕГ встановила належний рівень культури якості в СНУ ім. В. Даля, що підтверджується верифікацією в ГЕР.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 **Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Всі правила поведінки для всіх учасників освітнього процесу належним чином регламентовані документами СНУ ім. В. Даля, опубліковані на сайті ЗВО та їх дотримуються здобувачі освіти й академічна спільнота. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

9.2 **Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін**

Проєкт ОП «Локомотиви та локомотивне господарство» оприлюднений для громадського обговорення на офіційному веб-сайті СНУ ім. В. Даля у відповідному розділі ("Громадське обговорення"), всі стейкхолдери мають можливість надавати зауваження і пропозиції по ньому. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

9.3 **Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

Освітня програма та її матеріали належним чином та своєчасно оприлюднюються на сайті СНУ ім. В. Даля, всі зацікавлені особи мають можливість ознайомитися з нею та надати свої відгуки і рецензії. ГЕР погоджується з позицією ЕГ по підкритерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 **Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю**

не застосовується

10.2 **Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників**

не застосовується

10.3 **Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)**

не застосовується

10.4 **Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо**

не застосовується

10.5 **Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються**

не застосовується

10.6 **Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення**

наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. До процедури періодичного перегляду ОП, удосконалення змісту навчальних дисциплін, спрямованих на розширення та поглиблення фахових знань, слід більш активно залучати здобувачів вищої освіти та випускників, які мають досвід роботи в іноземних навчальних закладах в сфері залізничного транспорту (такі випускники були присутні на відкритій зустрічі). 2. Розширити мережу роботодавців, у співпраці з якими в подальшому працювати над вдосконаленням ОПП, долучивши до неї представників проектних і конструкторських організацій, а також виробничо-промислових підприємств у предметній галузі (Полтавське проектно-конструкторсько-технологічне бюро по ремонту локомотивів, АТ "Дніпровський електровозобудівний завод", ПрАТ "Дніпровський тепловозоремонтний завод" і т.д.). 3. Розширити обсяг врахування міжнародного досвіду у сфері науково-практичної діяльності щодо виробництва, експлуатації та ремонту локомотивів серед передових країн Європи і світу (ФРН, США, Франція і т.д.), зокрема - тягових засобів швидкісного і високошвидкісного рухомого складу.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Переглянути програму переддипломної практики з огляду на сучасний досвід та потреби здобувачів та передбачити можливість студентам вибирати базу проведення практики з огляду на можливість, у тому числі їх подальшого працевлаштування. 2. Розробити порядок, що дозволить би обирати студентам дисципліни вільного вибору інших ОП у ЗВО. 3. Конкретизувати складові ОПП (цілі, фокус, інтегральну компетентність і т.д.) та привести їх у відповідність до її назви і заявлених ФК та ПРН. 4. Більш ретельно слідкувати за оновленням відповідних професійних стандартів на спеціальній сторінці Мінекономіки та проектами професійних стандартів у залізничній галузі, що виставляються на громадське обговорення на офіційному сайті ОРГОПЗТ "Федерація залізничників України".

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Складові оцінки ПЗ наводити безпосередньо в тексті Правил прийому або наводити посилання на відповідні додатки до Правил прийому.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Більш ширше залучати здобувачів вищої освіти до програм обміну студентами як із вітчизняними, так і закордонними закладами освіти (за умови вільного пересування здобувачів та викладачів).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

З метою надання можливості для вчасного виправлення роботи, розробити та внести до методичних рекомендацій терміни подання роботи для перевірки на плагіат.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Враховувати результати опитування здобувачів освіти при конкурсному доборі викладачів. 2. Після закінчення пандемії проводити стажування викладачів у іноземних ЗВО. 3. Розширити перелік дисциплін, з яких до аудиторних занять будуть залучатись представники роботодавців та фахівці галузі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Поширити у навчальному процесі за ОП використання комп'ютерного інформаційного забезпечення саме фахової спрямованості. 2. Нарощувати досконалість інфраструктури для здобувачів освіти, які мають особливі потреби. Ширше застосовувати анонімні анкетування здобувачів освіти щодо ситуацій, пов'язаних з проявами корупції, зокрема після складання ними підсумкової атестації. 3. Продовжити розвинення лабораторної бази, у тому числі із використанням можливостей регіональних роботодавців.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Проводити опитування випускників даної ОП щодо їх місця працевлаштування та проблем, з якими вони стикнулись під час цього процесу. 2. Визначити місце гаранта в прийнятій в університеті структурі внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Розміщувати на сайті університету у розділі «Громадське обговорення» таблиці з наданими пропозиціями для кожної ОП та їх врахування чи відхилення у результаті перегляду змісту ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

САМОРОДОВ ВАДИМ БОРИСОВИЧ